

РАХУНКОВА ПАЛАТА

вул. М. Коцюбинського, 7, м. Київ, 01601, тел. (044) 234-95-65, 234-10-41, факс (044) 226-33-82
E-mail: rp@ac-rada.gov.ua

19.05.2017 № 16-937

На № _____ від _____

Секретарю Ради національної
безпеки і оборони України
Турчинову О. В.

Щодо результатів аудиту

Шановний Олександр Валентиновичу!

Рахунковою палатою проведено аудит ефективності виконання повноважень органами державної влади в частині контролю за повнотою та своєчасністю надходжень до державного бюджету рентної плати за спеціальне використання води, за результатами якого встановлено, що **органами державної влади не забезпечено створення ефективної та дієвої системи державного контролю за обсягами забору та використання води, яка є об'єктом оподаткування рентною платою, і, як наслідок, на сьогодні водні ресурси використовуються нераціонально і неефективно, а діючий механізм рентної плати не стимулює до скорочення безповоротних втрат, дотримання норм і лімітів споживання.**

Протягом 2013–2016 років при скороченні обсягів забору води на **27,3 відс.:**

- втрати при транспортуванні зменшились на **23,8 відс.**, частка яких в обсязі забору води при зменшенні у 2014 році, порівняно з 2013 роком (з 12,4 до 10 відс.), у 2015–2016 роках **збільшилася** до 11,5 відс.;

- ліміти використання води встановлюються у значно більших розмірах та мають **тенденцію до зростання** (у 2013 році ліміт в 1,6 раза, а у 2015–2016 роках в 2,2 раза перевищував фактичне використання).

Мінприроди та Держводагентством як державними замовниками **не проведено комплексного аналізу стану виконання** Загальнодержавної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року, затвердженої Законом України від 24.05.2012 № 4836, ефективного та цільового використання коштів її виконавцями, не розроблено методики оцінки ефективності її виконання.

Результати аудиту також свідчать, що Мінприроди **не забезпечено контролю** за діяльністю підрозділів екології та природних ресурсів у частині звітування про видані дозволи на спеціальне водокористування; унаслідок **відсутності контролю за поданням** водокористувачами звітів про використання води за формою № 2ТП-водгосп (річна) кількість водокористувачів у системі державного обліку водокористування Держводагентства зменшилась майже на 10 відс.; Держгеонадрами **не здійснювався облік** користувачів підземних вод.

ДФС (Міндоходів) **не забезпечено ефективного адміністрування** рентної плати за спеціальне використання води, зокрема:

- **не забезпечено належного рівня контролю** за поданням платниками рентної плати податкової звітності та її звірки зі звітами про обсяги використаної води за формою № 2ТП-водгосп (річна), що призвело до розбіжностей з даними Держводагентства і, як наслідок, ризиків недонадходжень такої плати до державного бюджету. Аудитом встановлено подання податкової звітності з рентної плати за спеціальне використання води для потреб гідроенергетики платниками, вид діяльності яких не відноситься до сфери гідроенергетики, і, відповідно, в результаті заниження ставки рентної плати **недонадходження державного бюджету** (виходячи з мінімальної ставки), за розрахунками аудиторів Рахункової палати, становлять близько **0,5 млрд гривень**;

- **низький рівень подання водокористувачами податкової звітності** з рентної плати за спеціальне використання води (юридичними особами в середньому 55 відс., фізичними особами – 67,1 відс. у 2014 та лише 38,8 відс. у 2015 роках) **створює ризики неповного декларування** податкових зобов'язань з рентної плати платниками податку і, відповідно, **можливих втрат** державного бюджету від недонадходжень такого платежу;

- **внаслідок низької якості проведення документальних перевірок** (рівень узгодження донарахованих сум **16,9 відс.**) за результатами адміністративного та судового оскарження платниками податкових повідомлень-рішень **скасовано 1,6 млн грн** донарахованих сум рентної плати за спеціальне використання води.

Заходи державного нагляду (контролю) у сфері охорони вод, раціонального використання та відтворення водних ресурсів, що здійснювались Держекоінспекцією, були **неефективними та не сприяли запобіганню порушенням законодавства у цій сфері**. Так, за результатами значної кількості проведених перевірок територіальними органами Держекоінспекції до державного бюджету надійшло лише **7,3 відс.** загальної суми (1,4 млрд грн) пред'явлених претензій та позовів за шкоду, заподіяну водним ресурсам.

Унаслідок незабезпечення Мінфіном і Мінприроди взаємодії Держекоінспекції та Держгеонадр з ДФС (Міндоходів) при здійсненні заходів, спрямованих на забезпечення контролю за дотриманням суб'єктами господарювання водоохоронного законодавства (в частині обміну інформацією про виявлені порушення), **втрачено повноту визначення** об'єкта оподаткування рентною платою за спеціальне використання води і, відповідно, існують ризики недонадходження зазначеного платежу до державного бюджету.

Для проведення ефективної державної політики у сферах водокористування та справляння рентної плати за спеціальне використання води, на думку Рахункової палати, необхідно вжити системних заходів, рекомендації із запровадження яких надані Кабінету Міністрів України та відповідним центральним органам виконавчої влади.

Надається в порядку інформування.

З повагою

Т. в. п. Голови

О. С. Яременко